Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 12. Lwów, Niedziela dnia 14. Stycznia 1923. Rok XLI.

PREI[...]
Miesięc[...]
4.600 [...]
do do[...]
z prz[...]
5.000 [...]
państwach 7.000 Mkp.

CENA NUMERU
200 Mkp.

Konto czekowe
P. K. O. 140.561.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

REDAKCJA ul. Ossolińskich l. 15. ADMINISTRACJA ul. Chorążczyzny l. 26. — Redaktor przyjmuje między godziną 4—5. — Adres telegr. „Kurjer" Lwów. — Rekopisów nie zwraca się. — Telef. redakc. 19. Od 10 wieczór telefon 874.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego". Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Groźna sytuacja międzynarod.

(Od naszego korespondenta).

Warszawa, 11 stycznia.

Sytuacja międzynarodowa jest w obecnej chwili bardzo groźna. W Europie mamy trzy ogniska niebezpieczne, z których ewentualnie może wystrzelić piorun konfliktu: Zagłębie Ruhry, gdzie Francuzi przeprowadzają swe sankcje, Konstantynopol i Trację, oraz obszar kłajpedzki. Z któregokolwiek ogniska wystrzeli konflikt, musi się przemienić w zatarg europejski.

Najmniej prawdopodobny jest zatarg zbrojny z powodu zajęcia Ruhry. Niemcy nie są jeszcze do wojny przygotowani. Przygotowania do przyszłej wojny odwetowej ze strony Niemiec odbywają się teraz w Rosji. Niemcy, przenieśli obecnie swoją zbrojownię do Rosji. Wszystkie środki i artykuły wojenne, których z powodu klauzul traktatu wersalskiego nie można wyrabiać w Niemczech, wyrabia się obecnie w Rosji. Jedyny przemysł, który „idzie" w Rosji pełną parą — to przemysł wojenny, kierowany ręką niemieckich inżynierów i w znacznej części niemieckich robotników. Korzystają z tego dwie strony: Niemcy, którzy przeprowadzają zwolna swoją techniczną mobilizację, i Rosja, która w jednej dziedzinie jest dobrze zorganizowana a mianowicie w dziedzinie militarnej. W dziedzinie organizacji armji Rosja sowiecka porobiła ogromne postępy. Lwią część budżetu Rosji sowieckiej pożera armja, jedyna dziedzina, o którą się sowiety naprawdę troszczą. Nie należy przy tem zapominać o tym fakcie (ogłoszonym niedawno przez jeden dziennik niemiecki), że rząd niemiecki utrzymuje dotąd wszystkich byłych oficerów armji cesarskiej w liczbie około 50.000. Kosztuje to wprawdzie kolosalne sumy, ale za to Niemcy utrzymują ciągle jeszcze swój dawny korpus wojskowy, sprowadzając praktycznie odnośne klauzule traktatu wersalskiego do nicości.

Na tle tych faktów traktat w Rapallo nabiera mięsa i krwi i nie jest całkiem teoretycznym dokumentem dyplomatycznym. Chodzi o to tylko, czy już nadszedł czas by sytuacja europejska dojrzała, czy Niemcy i Rosja czują się już dostatecznie na siłach.

To zagadnienie przedstawia się jako problem naszego bytu państwowego, a kto o niem zapomina, ten przesłepia największe i najaktualniejsze niebezpieczeństwo, grożące bezustannie Polsce.

Problem bałkański krył zawsze w sobie niebezpieczeństwo ogólno-europejskie. Około Konstantynopola i cieśnin rozgrywa się obecnie wielki konflikt między Francją i Anglją, Anglją i Rosją, Turcją i Grecją, Grecją i Bułgarją. Na dalszym planie są w ten problem wciągnięte: Włochy, Jugosławia, Rumunja, Polska i oczywiście Niemcy, które chyba nie zrezygnowały z wielkiej roli, jaką mają odegrać w świecie muzułmańskim. A więc dokoła problemu Konstantynopola obraca się cała Europa, i pożar, który tam wybuchnie, będzie niewątpliwie pożarem europejskim. O ile chodzi o Polskę, pamiętać należy o tem, że Polska jest w sojuszu politycznym i wojskowym z Rumunją, a Rumunja jest państwem czarnomorskiem — mającem swój dostęp do morza Śródziemnego przez cieśniny.

Trzecie ognisko niepokoju, dla nas najniebezpieczniejsze — to Litwa i Kłajpeda (Memel). Kłajpeda, oderwana na podstawie traktatu wersalskiego od Prus Wschodnich, jest dziś prowizorycznie pod

(Ciąg dalszy na str. 2)

Sprawa podziału Jaworzyny.

Bezwładność rządu polskiego.

PROWIZORJUM JAWORZYNSKIE.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) W stołecznych kołach politycznych panuje pewne zaniepokojenie w sprawie Jaworzyny. W odpowiedzi na zachowanie się opinji czechosłowackiej w sprawie Jaworzyny zareagowała dość silnie opinja polska. Znamy fakta, że cały szereg stowarzyszeń i związków społecznych postanowił nie wchodzić w żaden kontakt z odpowiedniemi stowarzyszeniami czeskiemi, dopóki sprawa jaworzyny nie będzie załatwiona i dopók stosunek Czechosłowacji do Polski się nie zmieni. Dziwi więc wszystkich, że rząd polski nie domaga się od Rady Ambasadorów szybszego załatwienia sprawy.

Przypomnieć należy, że ostatnia decyzja Rady ambasadorów postanowiła powziąć ostateczne rozstrzygnięcie na wiosnę. Jeżeli to przyrzeczenie ma być dotrzymane, to już dziś powinny być poczynione przygotowania do robót delimitacyjnych, które muszą nastąpić natychmiast po orzeczeniu Rady Ambasadorów. Stan prowizorjum wszystkich spraw, które otrzymała Europa w spadku po wojnie wpływa niezmiernie niepokojąco na stosunki w Europie środkowej. Pożądanem by więc było, aby rząd polski wziął się energicznie do jak najszybszego zlikwidowania sprawy Jaworzyny.

Dzisiejszy numer „Kurjera Lwowskiego" zawiera:

suwerenną władzą wielkich mocarstw. Losy jej nie są dotąd rozstrzygnięte i właśnie teraz się decydują. Rozstrzygnięcie nie idzie — zdaje się — po linji zachcianek Litwy, która — podobnie jak do Wilna — rości sobie i do Kłajpedy pretensje w duchu, aby obszar kłajpedzki stał się organiczną częścią Republiki Litewskiej. Oczywiście Polska na to się nigdy zgodzić nie może, bo Niemen jest rzeką bardziej polską, niż litewską, a Kłajpeda portem bardziej polskim niż litewskim. Tego samego zdania są mieszkańcy obszaru Kłajpedzkiego i to zarówno niemieccy jakoteż Litwini, którzy nie chcą nawet słyszeć o przyłączeniu ich do Litwy. Obszar kłajpedzki jest cudownym kraikiem o wysokiej kulturze rolnej i przemysłowej, gdy Litwa jest prymitywem politycznym, gospodarczym i kulturalnym. Stąd niechęć kłajpedczyków do Kowna.

Litwini — zdaje się — przeczuwając, że rozstrzygnięcie w sprawie Kłajpedy nie wypadnie całkiem po ich myśli — postanowili stworzyć „fakt dokonany" i zagarnąć obszar kłajpedzki siłą oręża. Dzisiejsze depesze donoszą, że regularne oraz „powstańcze" wojska litewskie napadły na obszar kłajpedzki.

Zagarnięcie Kłajpedy przez Litwinów byłoby największą klęską polityczną Rzeczypospolitej Polskiej. Byłoby to odcięciem połowy obszaru Rzeczypospolitej od dostępu do morza Bałtyckiego, zabiciem gospodarczem całego polskiego Wschodu. Na to Polska żadną miarą pozwolić nie może, zwłaszcza, że litewski zamach stanu byłby pogwałceniem traktatu wersalskiego. Ale równocześnie pamiętać należy o tem, że Litwą i Kłajpedą interesują się niezmiernie i opiekują się Rosja sowiecka i Niemcy. Jakkolwiek posunięcie pozytywne ze strony Polski może wywołać kontrakcję ze strony Rosji. I tu leży cała groza niebezpieczeństwa, jaka się skupia na małym skrawku obszaru kłajpedzkiego.

Tak się przedstawia obraz sytuacji obecnej, obraz wcale nie pocieszający. Nie dla szerzenia paniki, ani dla senzacji, ale dla jasnego zdania sobie sprawy z powagi położenia pamiętać należy, że wypadki obecnie się rozgrywające Polskę obchodzą b e z p o ś r e d n i o i że gdyby konflikt wyniknął w jakimkolwiek ognisku zapalnem, Polska byłaby w wir wypadku wciągnięta b e z p o ś r e d n i o, bo z Francją i Rumunją Polska jest w sojuszu politycznym i wojskowym (casus foederis) a napaści na Kłajpedę nie mogłaby ścierpieć, toby było zupełnem przegraniem owego ważnego węzła politycznego jakim jest Litwa i Kłajpeda, a o który toczy się śmiertelna choć cicha walka między Polską, Rosją i Niemcami.

Wiktor.

„Mała Litwa".

(s) Najnowsza d'Annunziada, a mianowicie napad organizacji „Szaulis" i „Gelażinios Vilkas" na Kłajpedę, chce krótko załatwić tę nieco powikłaną kwestję.

Przypominamy, iż Kłajpeda, nazwa niem. Memel, leży u cieśniny utworzonej przez mierzeję kurońską z stałym lądem (Pojezierza litewskiego), u bramy do zalewu Niemna.

Stara to ziemia żmudzka, ongiś przez Zakon krzyżowy zdobyta, i nie odebrana Niemcom — cypel ostry między Bałtykiem a Żmudzią, który niekiedy rysowano na mapie—karykaturze, jako ostrze pikelhauby na wschodniopruskiej głowie niemieckiego niedźwiedzia. Jak reszta Prus, Żmudzini kłajpedzcy przyjęli protestantyzm, a zostawszy najwierniejszymi sługami Hohenzollernów, zatrzymali swój dziwny język w liczbie stukilkudziesięciu tysięcy osób.

Kilka razy do parlamentu, do Sejmu wybrał powiat kłajpedzki Litwina, zresztą stale wybierał nacjonal-liberała, w odróżnieniu od junkierskiej „Ostelbji".

Traktat wersalski odciął Prusy zaniemeńskie, wraz z miastem Kłajpedą (czysto-niemieckiem), zastrzegając, że „główne mocarstwa" powezmą później postanowienia dotyczące szczególnie obywatelstwa mieszkańców. Niejasny ten punkt był wyraźnem zastrzeżeniem obszernego niezamarzającego portu, złączonego wygodnym Niemnem z Litwą i Białorusią — dla Rosji. Terytorjum to okupowali aljanci (wojsko francuskie), do rady prybocznej wybrała ludność tylko —. Niemców. Francuzi pilnie strzegli neutralności owego skraweczka, a Prusacy popierając Tarybę kowieńską, musieli korzystać z wąziutkiego paska między Niemnem, a linją Focha mającego linję kolejową Królewiec—Kowno. Niemniej ile razy złapano na rabunku w strefie neutralnej „szaulisa", umiejącego tylko po niemiecku, zasłaniał się, że jest z „Mažas Ljetuva", tak bowiem nazwano obszar Kłajpedy.

Kłajpeda tymczasem rozwijała się normalnie, a przygniatająca większość ładunku szła z Polski, gdyż dorzecze Niemna i wód, złączonych z nim kanałami, stanowi przecież terytorjum Rzpltej, a Litwa kowieńska wywozi tamtędy głównie tylko pszenicę i drzewo, i tak owoc polskiej pracy.

Ostatecznie w czerwcu ub. r. zaczęła koalicja debatować nad Kłajpedą. Przypominamy dwa poglądy główne: jeden stworzenia wolnego miasta z okręgiem, z uprzywilejowaniem Polski i Litwy (pogląd i Kłajpedzian i Polski), drugi wcielenia do Litwy kowieńskiej. Dawane nam przez łapczywe Kowno obietnice można z góry uważać za szalbierstwo, wystarczy wskazać na dotychczasową praktykę Taryby. Dziś, gdy stosunki niemiecko-francuskie doszły do napięcia kulminacyjnego, gdy Rosja założyła protest przeciw radzie, niu o Kłajpedzie bez niej, organizacje litewskie, znane z małych bandyckich „puczów", urządziły napad na Kłajpedę i wcielają ją do republiki litewskiej.

Cel aż nadto wyraźny: robi się dokładny, silny pomost niemiecko-litewsko-rosyjski. Niemcy, którzy jęczą nad utratą czysto—polskich prowincji, na pewno z radością powitają aneksję Kłajpedy przez Litwinów, wyrzucenie Francuzów. — Francja chowała ujście Niemna dla Rosji carskiej, teraz tam wkracza Rosja... bolszewicka.

My, którzyśmy uszanowali taki guz, jak półrepublikę gdańską, zamykającą nam jedyny dostęp do morza, nie możemy pozwolić, aby lada pachołek „internacjonału" lub reakcji pruskiej, tamował wbrew traktatom nam drogę, jeżeli Francja będzie się ociągać z robieniem porządku, możemy my to zrobić, tacy prowokatorzy, jak Taryba, uspokoją się pod zimnym tuszem.

Szczególnie, że cała ludność Litwy rozumie, że nie o aneksję nam chodzi Kłajpedy, lecz przeciwnie: o uszanowanie prawa, o stworzenie równych warunków, o zakończenie w Europie palkarskiego teroru różnych „vilkasów".

Niemcy pod wrażeniem ostatnich wydarzeń.

(B) Na wiadomość o zerwaniu konferencji paryskiej w całych Niemczech zawrzało. Nota Francji oznajmiająca o zajęciu zagłębia Ruhr wywołała wrażenie przygnębiające nie bez pewnej złośliwości. Prezydent Rzeszy Ebert wydał odezwę do narodu, w której oświadcza, że wkroczenie Francuzów na terytorjum niemieckie jest pogwałceniem traktatu i eo ipso zwalnia Niemcy od dalszych zobowiązań. Rząd niemiecki kazał się natychmiast wycofać posłom w Paryżu i Brukseli. Niemcy chcieliby, by sankcje francuskie miały charakter wojny i napełniły całą Europę strachem. W tym celu ma być zorganizowany opór bierny, tj. na terytorjum okupowanem ma być ogłoszony strajk generalny na razie na pół godziny. W piątek miał się odbyć zjazd wszystkich premierów państw związkowych. — 13-go stycznia ukaże się uroczyste oświadczenie rządu Rzeszy, które będzie zapewne protestem wystosowanem do całego świata, poczem wszystkie partje przyłączą się do stanowiska rządu. W niedzielę ma być ogłoszona ogólna żałoba narodowa, i wszystkie państwowe sztandary na gmachach mają być zniżone do połowy masztu.

LOUIS HEMON. 9

Marja Chapdelaine.

POWIEŚĆ KANADYJSKA.

(Ciąg dalszy).

— Jak to musi być przyjemnie mieszkać w kraju, gdzie prawie wcale niema zimy i gdzie ziemia sama karmi ludzi i zwierzęta. Tutaj człowiek karmi zwierzę i ziemię swym potem. Gdybynie Esdras i Da' Bé, którzy w lasach zarabiają tak wielkie pensje, cóżbyśmy poczęli?

— A jednak ziemia ta jest dobra — wtrącił Eutrope Gagnon.

— Ziemia jest dobra, ale trzeba walczyć z lasem, by ją zdobyć. Trzeba na wszystkiem oszczędzać, pracować od rana do nocy i zawsze polegać tylko na sobie, gdyż inne osady są tak daleko.

Marja Chapdelaine westchnęła i umilkła. Z żalem zawsze myślała o tych starych parafiach, gdzie ziemia zdawna jest obrobioną i gdzie domki stoją obok siebie, jakby w jakimś raju, dla nich utraconym. Mąż jej zacisnął dłonie i poruszył głową z wyrazem ufności.

— Czekaj jeszcze parę miesięcy. Gdy tylko chłopcy powrócą z lasu, weźmiemy się do roboty: oni obaj, Fit' Bé i ja urobimy ziemię. Czterej ludzie, trzymający wprawnie siekiery, nie mają powodu obawiać się pracy. Za dwa lata będziemy mieli zboże i żywność dla zwierząt. Powiadam ci, będziemy mieli własną ziemię...

Zdobyć ziemię! To główne hasło tego kraju, mieszczące w sobie cały ogrom pracy, potrzebny do przemienienia dzikich bezpłodnych lasów w zaorane pola. To była jego pasja, pasja człowieka, stworzonego raczej do karczowania, niż orania. Już pięć razy od czasu swej młodości brał w różnych miejscach dzierżawę, stawiał dom, stodołę, oborę, przemieniał ostęp leśny w urodzajną ziemię; i pięć razy sprzedawał to wszystko, by iść dalej, i zaczynać od nowa to samo, tylko bliżej północy; zniechęcony, nagle tracił cały swój zapał z chwilą gdy najcięższy trud już został ukończony, gdy zaczęli napływać koloniści i okolica napełniała się ludźmi.

Niektórzy rozumieli go, inni uznawali w nim odwagę, ale uważali go za mało inteligentnego. Uważali, że powinien wreszcie osiąść gdzieś na stałe, choćby dla zapewnienia wygody swej rodzinie.

Dla ich wygody!... Boże surowy! Ty, którego wszyscy tak bezspornie wielbią w tym kraju! Jeżeli ujrzysz, że któraś z tych skazanych przez Ciebie na pracę w pocie czoła istot, wyzwoliła się z tego jarzma i żyje spokojnie,oburz się!

Dla ich wygody!... Trzeba pracować ciężko od świtu do nocy, aby pojąć co to oznacza. A rolnicy rozumieją to najlepiej. Ma to znaczyć: koniec trudów i zgryzot... Ma to oznaczać prawo do odpoczynku, choćby się nawet zeń nie korzystało, jako nagrodę za pracowitość całego życia. Dla ludzi starych, oznacza to lechcące ich próżność uznania, oznacza spóźnione przebudzenie słodkich pragnień, jakąś godzinę lenistwa, jakiś spacer daleki, łasowanie, lub sprawunek, wolny od niepokojących kalkulacyj oraz sto innych korzyści bogactwa.

Niestety, serce ludzkie jest takie, że większość z tych, którzy już zdobyli tę swobodę, nie umieją z niej korzystać i prowadzą aż do śmierci swe ciężkie życie. Ale dla tych biedaków, którzy nie mają czem się z tego jarzma wykupić, takie życie wygodne i dostatnie wydaje się czemś nieopisanie błogiem.

Możliwe, że wszyscy Chapdelaine'owie myśleli o tem samem, każdy na swój sposób: ojciec z niepokonanym optymizmem, który czuje się silnym i uważa się za mądrego, matka z rezygnacją i żalem, młodzi zaś w sposób bardzo mglisty i bez goryczy, w nadziei drugiego, szczęśliwego zapewne życia, jakie mieli przed sobą.

Marja spoglądała ukradkiem na Eutropa Gagnon, a potem szybko odwracała spokojrzenie, spotykając się każdym razem z jego wzrokiem utkwionym w siebie i pełnym pokornej adoracji. Od roku przywykła — bez przykrości — do jego częstych wizyt i do oglądania co wieczora w gronie swej rodziny jego ciemnego oblicza, cierpliwego i dobrodusznego. Ale, całomiesięczna jej nieobecność zdawała się wszystko zmieniać. Teraz wróciwszy do domu miała wrażenie, jakby rozpoczął się w jej życiu nowy okres, w którym on nie będzie miał żadnego udziału.

W Essen panuje niezwykłe ożywienie. Syndykat węglowy przeniósł się ostentacyjnie do Hamburga. Na okupowanym terenie ma być zarządzony gospodarczy bojkot, który ma Francuzom uniemożliwić wszelką egzekutywę. Równocześnie rozszerza się pogłoski o niesłychanych gwałtach Frnacuzów. I tak, w Duisburgu mieli oni zarekwirować 45 pokoji; wszystkie szkoły przeznaczono na biura. Pewna firma musiała dać za 30 miljonów mebli biurowych. — Bank państwowy w Mülheimie obsadzono wojskiem a 117 transportów wojskowych francuskich czeka nad granicą. Urzędnicy fabryczni i bankowi ostentacyjnie pakują manatki na auta i odjeżdżają na północ.

Wszystko to jest obliczone na efekt tak w kraju jak i za granicą. Finansowy król niemieckiego południa Stinnes bierze osobiście udział w obradach komisji parlamentarnej w Berlinie. Niemcy spodziewają się że potrafią zrobić tyle hałasu, że albo cała Europa się zapali albo któreś z państw wystąpi w ich obronie.

Ciekawe jest przy tej sposobności zachowanie się komunistów. Francuscy komuniści z redaktorem „Humanité" Cachin'em na czele zjawili się nagle na terenie okupowanym i wzywali ludność do powstania tak, że rząd francuski musiał przystąpić do aresztowania podejrzanych sojuszników. Udział komunistów świadczy o tem że między Niemcami a Rosją, jej sprzymierzeńcami wszystko zostało przewidziane i zarządzone. Jednem słowem Niemcy chcą zrobić wrażenie, że trzęsą się góry i całemu światu grozi nieuchronna ruina.

Przegląd światowy.

OPOZYCJA W ROSJI.

(j) W wywiadzie z korespondentem „Observera". Zinowiew zwalcza mniemanie, jakoby bolszewicy ulegli ewolucji. Zmienili się tak jak zmienia się człowiek w sferze teorji, gdy zaprzęgnie się do ciężkiej pracy, jaką są rządy największem państwem Europy. Następnie stwierdza, że zastój w sferze ekonomicznej ma się ku końcowi, natomiast w sferze politycznej bolszewicy ciągle postępują naprzód.

Mówiąc o opozycji mienszewików zaznaczył, że starają się oni rozbić bolszewizm przez pokojową filtracją w jego szeregi. Zinowiew nie wierzy w powodzenie agitacji za powstaniem antikomunistycznem, lecz obawą pewną napełnia go agitacja menszewików głoszących wśród młodzieży zasadę autonomji szkół, wśród włościan pożyczkę niezwrotną, wśród czerwonej Armji służbą sześciomiesięczną. Główną siłą antisowiecką są kooperatywy zwłaszcza rolnicze. Na ostatniej konferencji kooperatyw było wśród delegatów 32 socjalrewolucjonistów, 25 kadetów i monarchistów, 21 neutralnych i 2 komunistów. Rząd moskiewski nie ma jednak zamiaru przedsiębrać środków represyjnych, pragnie pozyskać inteligencję przez pokojową atrakcję.

UGODA ANGLO-TURECKA.

(j) „Information" dowiaduje się, że w Londynie bawi dwóch ekspertów tureckich i prowadzi rokowania z Foreign Office. Owocem tych rokowań ma być ugoda mocą której Mossul pozostanie w rękach Turków lecz Anglicy otrzymają koncesje w zamian za poparcie finansowe.

WYSPY ZA DŁUGI.

(j) „New York Herald" donosi, że senator Reed ma przedłożyć Senatowi wniosek upoważniający prez. Hardinga do rokowań w sprawie wykupu od Anglji i Francji wysp. Antylskich na rachunek długów tych państw wobec Ameryki. Chodzi głównie o wyspy St. Trójcy, Bermudy, Martinikę, Gwadelupę, Marie-Galante.

SŁUŻBA WOJSKOWA WE WŁOSZECH.

(j) „Corriere della Sera" donosi, że czas służby wojskowej podniesiony zostanie do 18 miesięcy, aby umożliwić redukcję policji, której utrzymanie kosztuje zbyt wiele. 70000 karabinierów i 40 tysięcy gwardji kosztowało więcej niż utrzymanie 200.000 żołnierzy.

MAZZINISCI PRZYSTĘPUJĄ DO FASZYSTÓW.

(j) Związek Mazzinistów przystąpił do faszystów i zapewnił Mussoliniego o swej wierności.

Walka o hegemonję europejską.

Litwa prowadzi dalej atak na Kłajpedę.

Zamiar postawienia Rady ambasadorów przed faktem dokonanym.

STOSUNEK PRAWNY KŁAJPEDY DO TRAKTATU WERSALSKIEGO.

Warszawa. (Tel. wł.) (G.) Odpowiedzi na notę rządu polskiego do Rady ambasadorów w sprawie napaści litewskiej na terytorjum Kłajpedy należy się spodziewać nie wcześniej jak dziś lub jutro. Nie wykluczone jest jednak, że w ciągu dnia dzisiejszego przedstawiciele wielkich mocarstw poinformują rząd polski bliżej o stanowisku i decyzji wielkiej ententy. Co się tyczy samego incydentu, to należy przypomnieć, że w myśl art. 99 traktatu wersalskiego Rzesza Niemiecka zrzeka się terytorjum Kłajpedy na rzecz głównych mocarstw sprzymierzonych i stowarzyszonych, które zastrzegły sobie decyzję co do dalszych losów tego terytorjum, a w szczególności co do przyszłej przynależności państwowej jego mieszkańców. Wobec tego zachowanie się Litwinów jest niebywałem zuchwalstwem i sprowokowaniem wielkich mocarstw, które podpisały traktat wersalski i tem samem gwarantowały między innemi w jaki sposób losy Kłajpedy będą zadecydowane.

LITWA WYSŁAŁA REGULARNE WOJSKA.

Kłajpeda. (Pat.) „Memeler-Dampfboot" twierdzi kategorycznie, że w partyzanckich oddziałach, operujących na terytorjum Kłajpedy, znajdują się przebrani żołnierze litewscy regularnej armji. Powstańcy są doskonale uzbrojeni i posiadają kulomioty.

Od rana komunikacja telegraficzna Rygi z Kłajpedą jest przerwana. W związku z tem krąży pogłoska o zajęciu m. Kłajpedy przez powstańców.

POSIŁKI DLA WOJSK FRANCUSKICH.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) Dowiadujemy się, że załoga francuska Kłajpedy składa się z jednego batalionu piechoty i kilka samochodów pancernych. Dla wzmocnienia tych sił lądowych przybył wczoraj do Kłajpedy wojenny statek francuski.

Projekt wojskowej interwencji Polski.

PROJEKT WYSŁANIA WOJSK POLSKICH DO KŁAJPEDY.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) W związku z napadem litewskim na obszar Kłajpedy w Warszawskich kołach dyplomatycznych rozważana jest kwestja wysłania tamże ekspedycji karnej.

Wojska węgierskie wpadły do Siedmiogrodu.

Bukareszt. (PAT.) Regularne oddziały węgierskie dokonały nowego najścia w okolicy Oradeamare (Dawniej W. Waraździn - Grosswardein - Nadyvarad). Po trzydniowej walce z pogranicznymi oddziałami rumuńskimi Węgrzy cofnęli się. Podobnie zaatakować miał oddział węgierski oddziały rumuńskie w okolicy Aradu przyczem ze strony Węgier w napadzie wziął udział oddział złożony z 80 ludzi pod dowództwem oficerów. Koncentracja wojsk węgierskich na pograniczu rumuńskiem trwa w dalszym ciągu. Rząd rumuński zażądał od rządu peszteńskiego nowych wyjaśnień.

Francja zajmie całe Zagłębie Ruhry.

DALSZE ZAJMOWANIE MIAST.

Essen. (Pat.) Wojska francuskie obsadziły Oberhausen, Segrad, Horst i Glaubeck. Przypuszczają, że dziś jeszcze będzie obsadzone Gelsenkirchen, a następnie Dortmund.

ROZSZERZENIE STREFY OKUPACYJNEJ.

Paryż. (AW.) Główny komendant francuskich wojsk okupacyjnych otrzymał z min. spraw zagr. nowe instrukcje dotyczące rozszerzenia francuskiej strefy okupacyjnej w Zagłębiu Ruhry. Rząd francuski wobec przeniesienia syndykatu węglowego do Hamburga uchwalił przesunąć oddziały wojsk francuskich o 3 etapy aż do zachodniej granicy Zagłębia. Stosownie do tego prócz Essen zajęty zostanie Bochum, Gelsenkirchen i Dortmund.

SZCZEGÓŁY ZAJĘCIA ESSEN.

Essen. (AW.) Noc minęła spokojnie. Essen okupowane jest przez wojska francuskie w okręgu 20 do 30 klm, w samem mieście umieszczono około 5.000 żołnierzy. Generał Founier wraz ze sztabem ulokował się w willi Kruppa. Podczas wejścia wojsk francuskich do Essen bawili tam amerykański atache wojskowy w Berlinie i jeden z wyższych oficerów angielskich. Nie zetknęli się oni wcale z oficerami francuskimi.

„Vorwärts" donosi z Essen następujące szczegóły o wczorajszej wizycie generała Degoutte u burmistrza Essen dra Luthera. Generał wysłał jednego kapitana sztabu do burmistrza z wezwaniem, by ten oczekiwał go przed bramami ratusza. Burmistrz w odpowiedzi oświadczył, że gotów przyjąć generała w swym biurze. Wobec tego generał w towarzystwie 28 oficerów francuskich udał się do burmistrza. Przyjęcie miało charakter nadzwyczaj zimny. Generał francuski oświadczył burmistrzowi, że na zlecenie swego rządu musi przeprowadzić rozmaite zarządzenia. Burmistrz odpowiedział, że poddaje się jedynie przymusowi wojskowemu, a równocześnie imieniem miasta zakłada uroczysty protest przeciw temu gwałtowi.

STAN OBLĘŻENIA W ESSEN.

Berlin. (PAT.) Francuski głównodowodzący w Essen kazał rozplakatować w mieście rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na nowym terenie okupacyjnym stanu oblężenia.

FRANCJA I BELGJA NIE DOSTANĄ JUŻ WĘGLA REPARACYJNEGO.

Berlin. (AW.) Jak wynika z komunikatu państwowej komisji węglowej zastanowione zostana wszystkie reparacyjne dostawy węgla dla tych mocarstw, które biorą udział w okupacji Ruhry.

ANGLJA NIE WYCOFUJE JESZCZE WOJSK Z NADRENJI.

Londyn. (PAT.) Na posiedzeniu Rady gabinetowej wysłuchano poglądów poszczególnych ministrów co do akcji francuskiej i belgijskiej, i postanowiono, że wojska angielskie pozostaną nad Renem tak długo, dopóki akcja francuska w Zagłębiu Ruhry nie spowoduje żadnych poważniejszych starć.

Niemcy protestują przed światem.

PIERWSZY PROTEST NIEMIECKI.

Waszyngton. (PAT.) Wolff. Ambasador niemiecki Wiedfeld wręczył dziś sekretarzowi stanu Hughesowi protest rządu niemieckiego przeciw wkroczeniu wojsk francuskich do zagłębia Ruhry.

DRUGI PROTEST NIEMIECKI.

Rzym. (PAT.) Ambasador niemiecki wręczył wczoraj wieczorem rządowi włoskiemu notę protestującą przeciwko wmarszowi Francji do Zagłębia Ruhry.

STARANIA O WĘGIEL ANGIELSKI.

Wiedeń. (AW.) Wedle doniesień z kół angielskich niemieccy przemysłowcy wśród nich Stinnes pertraktują z grupą angielskich przemysłowców w sprawie dostarczenia angielskiego węgla dla przemysłu niemieckiego, by w ten sposób osłabić skutki zasekwestrowania węgla w Zagłębiu Ruhry.

ROSJA O OKUPACJI RUHRY.

Moskwa. (AW.) Ambasador niemiecki w Moskwie Rantzau wyjechał przez Warszawę do Berlina. Podróż ta stoi w związku z ostatnimi wypadkami na zachodzie. Prasa rosyjska stwierdza, że istnieje groza wojny, której przeciwdziałać mogą jedynie „partja komunistyczna i rewolucyjne związki zawodowe w Rosji i Niemczech".

MÓWIĘ DO WAS.

Mówię do was tak prosto, tak kornie, tak szczerze,
Jakbym swą niezaradność chciał zamknąć w [pacierze..

Stawam jednak przed wami w lęku i rozterce:
Może pieśń będzie pusta, choć pełne jest serce.

Ale nic to nie szkodzi, choć pieśń słów jest pusta;
Serce mówi, więc wolno, by milczały usta.

Serce mówi i tryska od nadmiaru treści,
Przeobfita treść, sama się w sobie nie mieści.

Pełen jestem miłości, co nie idzie ze mnie,
Przelewa się powietrznie, przewala podziemnie.
Pozwólcie mi raz jeszcze nawskróś się rozkochać,
Raz jeszcze się rozcieszyć, raz jeszcze — rozszlochać.

Pozwólcie mi raz jeszcze cieszyć się i smucić,
Że wraca czas, co nigdy już nie miał powrócić.

Pozwólcie mi raz jeszcze przez chwilę uwierzyć,
Że umiem siebie przejrzeć, przekroczyć i przeżyć.

Pozwólcie mi raz jeszcze przez chwilę zaśpiewać,
Przez chwilę sercu krwawić, przez chwilę — na- [brzmiewać.

Jakże droga ta chwila, jak dobra i bratnia.
Pieśń to zaprawdę pierwsza, zaprawdę — ostatnia.

Wybiła tutaj czyjaś ostatnia godzina —
Tam, gdzie życie się kończy, tam się pieśń zaczyna.

Śpiewajmy tedy wspólnie, może Go znajdziemy,
Ma być bardzo rozgłośny i ogromnie niemy.

To nie my, to w nas śpiewa sposobna godzina,—
Pieśń to zaprawdę pierwsza, ostatnia, — jedyna!

Jan Zahradnik.

Na drodze naprawy skarbu Rzpltéj.

Z KONFERENCJI MINISTROW SKARBU.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) Narady nad naprawą finansów Rzpltej nie zakończyły się wczoraj wbrew przypuszczeniom. Będą one trwały nadal przez dzień dzisiejszy. Wczoraj opracowano wnioski końcowe, które dziś mają być zatwierdzone względnie skorygowane.

PROJEKT ZNIESIENIA MINISTERSTW ROBOT PUBL. I ZDROWIA.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) W szeregu projektów zmierzających do wprowadzenia oszczędności budżetowych, powstała propozycja skasowania ministerstwa zdrowia i robót publicznych. Gdyby to doszło do skutku, agendy tych ministerstw częściowo objąłoby ministerstwo spr. wewnętrznych częściowo ministerstwo pracy i opieki społ.

Zaznaczyć należy, że istnieje dość poważna opozycja w stosunku do tego projektu i przyznać musimy, że poniekąd słuszna.

SPRAWA WALUTY POLSKIEJ NA G. ŚLĄSKU.

Warszawa. (AW.) Ministerstwo skarbu rozważa obecnie sprawę wprowadzenia waluty polskiej jako równoważnego środka płatniczego z marką niemiecką na G. Śląsku.

OGRANICZENIE PRYWATNYCH UDZIAŁOW KOLEJOWYCH.

Warszawa. (PAT.) Przegląd Wieczorny podaje: Odnośne władzy ministerstwa kolei przystąpiły do uregulowania udziału obcych i wogóle prywatnych kapitałów, zaangażowanych w niektórych linjach kolejowych w Polsce.

Ze spraw polskich.

UCHWALENIE REGULAMINU DLA SENATU.

Warszawa. (Pat.) Na siódmem posiedzeniu Senatu obradowano dalej nad regulaminem.

Po przemówieniu sprawozdawcy Buzka, rozprawa została zakończona i przystąpiono do głosowania.

Przyjęto m. i., że prawo wstępu na posiedzenia Senatu oprócz wymienionych w artykule osób, mają jeszcze przedstawiciele Najwyższej Izby kontroli państwa.

Przy art. 29 sen. Ringel cofnął swą poprawkę domagającą się, aby senatorowie nie władający biegle językiem polskim, mogli przemówienia swoje odczytywać.

Do art. 53 wniósł sen. Woźnicki poprawkę, że senat może odpowiedź rządu uczynić przedmiotem uchwały.

Regulamin przyjęto en bloc. Wreszcie dokonano wyboru dwóch członków i jednego zastępcy do komisji kontroli długów państwowych. Członkami wybrano sen. Adama i Średniawskiego, zastępcą Gaszyńskiego. Marszałek wyznaczył następne posiedzenie na środę, 17 bm. godz. 11 przed południem, warunkowo tj. o ile nowy rząd przedstawi się przedtem Sejmowi. Porządek dzienny: Expose rządu i ewentualna dyskusja.

Z Sejmu śląskiego.

PODWYŻKA CZYNSZU. — JĘZYK URZĘDOWY.

Katowice. (PAT.) Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu śląskiego, uchwalono wniosek p. Sikory (N. P. R.), domagający się 30-krotnego podwyższenia czynszu przedwojennego dla wszystkich mieszkań, oraz 50-krotnego podwyższenia czynszu przedwojennego od lokali handlowych i przemysłowych. Ustawa przewiduje za przekroczenia, kary do 3 miesięcy więzienia i grzywny do miljona marek.

Drugim punktem obrad było sprawozdanie komisji prawniczej dotyczące języka urzędowego na obszarze województwa. Projekt uzasadniał p. Kempka. P. Slitz (niem. partja lud.) domagał się, aby, w art. 1 ustawy, który mówi, że język polski jest wyłącznym językiem urzędowym, opuszczono wyraz „wyłącznym". W głosowaniu odrzucono głosami N. P. R. i bloku nar. wniosek niemiecki i przyjęto ustawę w drugiem czytaniu. Następne posiedzenie w poniedziałek.

KONFERENCJA POLSKO - NIEMIECKA WZNOWIONA.

Berlin. (PAT.) Minister Olszowski przybył wczoraj rano do Drezna. Dziś odbyła się pierwsza konferencja z pełnomocnikiem niemieckim Stockhammerem w sprawie opodatkowania w związku z opcją.

STRAJK ROBOTNIKOW WŁOKIENNICZYCH.

Łódź. (Pat.) Wczoraj ogarnął strajk część większych fabryk. — Popołudniu odbędzie się zebranie delegatów fabrycznych, na którem zostanie powzięta uchwała w sprawie dalszego postępowania. O ileby podwyżka nie zadowoliła robotników, strajk może przybrać większe rozmiary. W Ozorkowie połowa robotników zakładów Szleserowskich przystąpiła do strajku, w Pabjanicach również częściowo strajk trwa. W Zgierzu, na ogólną ilość 40000 robotników, przystąpiło 6000 do strajku. W dniu dzisiejszym wybuchnie strajk w Zyrardowie, W Aleksandrowie ogarnął strajk wszystkie zakłady.

NA CO NIEMCY MAJĄ PIENIĘDZE.

(j) „Les Annales" zwracają uwagę na rozrost floty niemieckiej w ostatnich czasach. Flaga czarno-biało-czerwona pojawia się znów na wszystkich morzach. Flota unicestwiona przez Anglję odradza się. Hamburg stoi na czele portów kontynentu, bierze prym nad Antwerpją. Ruch morski doszedł do cyfr. z r. 1913. W miesiącu październiku 1016 statków ważących 1.227.000 ton wpłynęło do portu do Antwerpji w tym samym czasie wpłynęło tylko 734 statków 1.162.000 ton.

Powstają nowe towarzystwa żeglugi. Doki pracują. W 1921 r. wypuściły 242 statków, 509.000 ton tzn. o 44.000 ton więcej niż w 1913 r. a 18 procent całej światowej produkcji. W pierwszym półroczu 1922 r. zbudowały 250.000 ton.

Kronika.

KALENDARZYK.

Dziś rz. kat. Hilarego biskupa; gr. kat. Mełanji. Jutro rz. kat. G. 2 po 3 Król. Im. J.; gr. kat. Henwar 1923. — Wschód słońca 7·18, zachód 3·48.

TEATR WIELKI.

Sobota o g. 3·30 popoł. „Betleem Polskie" — wieczór „Coppelia", balet.

Niedziela pop. o 3·30 „Betleem" — wieczór „Faust". (Ost. występ H. Jadlowkera i pierwszy występ St. Szymanowskiej).

Poniedziałek „To co najważniejsze" (50 prc zniżka).

Wtorek „Lohengrin".

TEATR MAŁY.

Sobota „Jastrząb".

Niedziela o g. 3·30 popoł. „Sublokatorka" — wieczór „Jastrząb".

Poniedziałek i wtorek „Jastrząb".

TEATR NOWOŚCI.

Sobota „Japonka".

Niedziela o 3·30 popoł. „Japonka" — wieczór „Słomiana wdówka".

Poniedziałek „Za dawnych dobrych czasów", operetka w 3 aktach R. Stolza (premiera).

Wtorek „Za dawnych dobrych czasów".

REPERTUAR „MŁODEJ SCENKI" Szkoły dramatycznej ul. Chorążczyzny 7. Niedziela 14. stycznia „Przechodzień", sztuka w 3 aktach B. Katerwy Początek o g. 8-mej wieczorem.

Teatr art.-lit. „UL", Ossolińskich 10.

Od 4. do 15. stycznia br. Nowy program. Sketch ameryk. w 1 odsł. „Zwierciadło". Dział koncertowy z udziałem pp. Noskowskiej, Orlan, Borkowskiej, Chrzanowskiego, Ilskiego. Trio taneczne, Willy Bakalińska. Ostatnia nowość Wiednia operetka komiczna R. Stolza „Bimbolo" z udziałem 20 osób. Chór balet. Początek o 8 wiecz. Ceny zwyczajne. W poniedziałki i piątki dla pp. urzędników 50 prc. zniżki. Sala ogrzana.

Biuro Koncertowe M. Tuerka. Poniedziałek 15-go stycznia: I. Wieczór cyklu autorów polskich. Prelekcja K. H. Rostworowskiego p. t. „Bóg w arendzie". Wtorek 16-go stycznia: Julian Pulikowski, skrzypek. 3134

We Lwowie.

— **Drożyzna.** Cena węgla górnośląskiego dochodzi obecnie we Lwowie na cetnar metryczny do 13.500 Mp. a węgla krajowego do 11.000. Z Warszawy donoszą, że w najbliższym czasie cukier podrożeć ma znowu znacznie i że cena za 1 kilogr. dojdzie do 2500 Mkp.

Dzienniki warszawskie skutkiem znacznego podrożenia cen papieru, druku i innych wydatków zamierzają podnieść w najbliższym czasie abonament i pojedyncze egzemplarze o 50 proc. tj. z 200 na 300 Mk. Początek zrobiły warszawskie dzienniki żydowskie i „Gazeta Warszawska". (m)

— Pierwszy gościnny występ Szymanowskiej i ostatni występ Jadlowkera. Dyrekcji Teatrów Miejskich udało się pozyskać Jadlowkera na jeszcze jeden gościnny występ, który odbędzie się w niedzielę w „Fauście". Równocześnie w tem przedstawieniu bierze udział śpiewaczka Stanislasława Korwin-Szymanowska, która wystąpi w roli Małgorzaty. Mefista śpiewa p. Horner Sibla p. Lipowska.

— **Premiera nowej operetki pt. „Za dawnych dobrych czasów".** która odbędzie w poniedziałek w Teatrze Nowości wzbudziła duże zainteresowanie. W przedstawieniu, prócz wymienionych poprzednio artystów i artystek, bierze udział... dwadzieździeścia lalek, operetka wystawiona będzie w stylowych strojach Biedermayerowskich.

— **Więcej wyrozumienia!** Uwerturę do onegdajszego koncertu Towarz. Muzycznego spowodowały najnowsze rozporządzenia policyjne w sprawie bezpieczeństwa publicznego w sali koncertowej. We Lwowie istnieje jedyna sala koncertowa Tow. muzycznego, znana jako „sala kina Apollo". Jak na znaczny ruch koncertowy, sala ta, mieszcząca ledwie około 600 miejsc, okazywała się od samego początku za szczupła. Wobec coraz bardziej rosnącego zainteresowania się koncertami ze strony publiczności, biura koncertowe pragnąc uczynić zadość życzeniu nadliczbowych słuchaczy, umieszczało ich na miejscach dostawionych względnie stojących. Zwyczaj taki istnieje w naszem mieście od całego szeregu lat i z tem się też liczono przy sprzedawaniu biletów.

Na każdy lepszy koncert bilety są w kilku dniach rozkupione; podobnie rzecz się miała i z biletami na wczorajszy koncert Polsk. Tow. muzycznego. Wtem, na dzień przed koncertem władza policyjna zakazuje dostawiania krzeseł i sprzedawania miejsc stojących z powodów bezpieczeństwa publicznego. Bilety były już dawniej sprzedane, więc każdy posiadający taki bilet na miejsce dostawione domagał się słusznie prawa wstępu na salę.

A teraz inna kwestja. Rozumiemy konieczność przepisów bezpieczeństwa publicznego w teatrach, ze względu na możliwość paniki, wywołanej pożarami łatwozapalnych materjałów scenicznych (kostjumy, dekoracje, efekty świetlane i t. p.); pojmujemy możliwość paniki nawet w salach koncertowych, jeśli one służą celom kinematograficznym, albowiem łatwa zapalność filmów może przy danych warunkach spowodować popłoch u publiczności. Lecz na sali koncertowej podczas produkcji orkiestry, śpiewaka lub instrumentalisty co może się zapalić? Ani dekoracji, kostjumów, ani efektów świetlanych lub ogni bengalskich niema tam nigdy, więc co mogłoby wzniecić pożar i panikę? Chyba, że wśród słuchaczy w czyjejś rozgorączkowanej głowie mogłaby się zapalić słoma...

Zwyczaj dostawiania krzeseł na estradzie i na balkonach istnieje na całym świecie. Przez ostatnie surowe rozporządzenie władz, liczba słuchaczy w lwowskiej, jedynej sali koncertowej będzie znacznie ograniczona; dotychczas tańsze miejsca na estradzie lub stojące były zarezerwowane dla niezamożnej, kształcącej się młodzieży. Teraz tylko bardzo zamożni będą mogli korzystać z produkcji muzycznej, podczas gdy reszta kształcącej się młodzieży zamiast uczęszczać na koncerty, będzie musiała szukać muzyki po kawiarniach, ulach, bagatelach, kinach i tp.

Wskazane byłoby, aby odnośne władze do pewnego stopnia złagodziły te drakońskie przepisy i zezwoliły na ograniczoną ilość nadliczbowych miejsc. (g)

— **Zmieniony rozkład jazdy.** Z dniem 15-go stycznia br. zostaje zmieniony rozkład jazdy pociągów kolejowych na kolei lokalnej Drohobycz-Truskawiec Zdrój Zmienione rozkłady jazdy pociągów uwidocznione są w dodatkach do plakatowego rozkładu, ważnego od 1 czerwca 1922.

Począwszy od 20 grudnia 1922 prowadzą pociągi pospieszne Nr, 204 (Lwów odjazd 18^{05}) i Nr. 203 (Lwów przyjazd 8^{35}) codziennie po jednym wagonie w połowie pierwszej i w połowie drugiej, oraz po dwa wagony trzeciej klasy dla bezpośredniej komunikacji Lwów-Katowice przez Kraków-Dziedzice, przyczem między Dziedzicami i Katowicami przejazd odbywać się będzie pociągami osobowymi.

— **130⁰/₀ owa podwyżka taryfy dorożkarskiej we Lwowie.** Dorożkarze lwowscy żądali 150⁰/₀-towej podwyżki obecnej taryfy — która była tylko na papierze, gdyż jak wiadomo dorożkarze nie respektowali jej wcale, żądając nieraz 100⁰/₀ ponad taryfę a nawet więcej. Na posiedzeniu ankiety miejskiej, która odbyła się pod przewodnictwem wiceprezyd. Schleichera przyjęto podwyżkę około 130⁰/₀-ową i uchwalono zaproponować do zatwierdzenia dyrekcji policji cennik następujący:

Za kurs w obrębie miasta 2-konną dorożką — 1.600 mk., jednokonną — 1.200 mk., za jazdę do rogatek 2-konną — 3.200 mk., 1-konną — 2.300 mk. Za jazdę w mieście wedle czasu za pierwsze pół godziny 2-konną dorożką — 2 300 mk., jednokonną — 1.800 mk., za dalszy kwadrans: 2-konną 1.150 mk., 1-konną — 900 mk. Za jazdę od i do dworców kolejowych dorożką 2-konną — 3.600 mk., 1-konną — 3.000 mk. Za każdy pakunek dolicza się po 800 mk. Za jazdę do oznaczonych miejsc dalszych 2-konną — 2.600 mk., 1-konną — 1.800 mk.

Nowy cennik obowiązywać będzie po zatwierdzeniu go przez dyrekcję policji.

Ankieta zwróciła się równocześnie do dyrekcji policji z prośbą o zarządzenie, by posterunkowi internowali w razie żądania przez dorożkarzy wyższej zapłaty lub odmawiali jazdy, co się niestety bardzo często dzieje.

— (a) **Z procesu komunistów.** W sprawozdaniu z ostatniego dnia rozprawy w składzie ławy przysięgłych, która wydała werdykt, opuszczono przez pomyłkę zecera kilka nazwisk sędziów, mianowicie: Pikor Tadeusz, adjunkt budownictwa miejskiego, Suchystaw Jakób, urz. banku kredyt. ziemskiego i Veit Rudolf, st. kancelista Magistratu. Wymieniony w liście sędziów p. Lödi Adolf jest kupcem, a nie „st. kancelistą Magistratu", jak przez pomyłkę wydrukowano.

Wczoraj przedpołudniem uwolnieni komuniści zgłaszali się w sądzie po dokumenty. Część uwolnionych opuściło więzienie już w czwartek w nocy, ci zaś, którzy nie mieli gdzie przenocować, wyszli na wolność dopiero wczoraj przedpołudniem.

— (a) **Sędziowie przysięgli w styczniowej kadencji.** Donosiliśmy już, że w d. 22. bm. rozpoczyna się pierwsza nadzwyczajna kadencja posiedzeń sądu przysięgłych i wymieniliśmy szereg rozpraw rozpisanych w tej kadencji. Obecnie podajemy listę sędziów przysięgłych, wylosowaną onegdaj, na podstawie wykazu, sporządzonego przez Magistrat.

Jako przysięgli główni zostali wylosowani: Borkowski Kazim., murarz, Bukowski Ferd. Zygmunt, rzeźnik, Czyżewski Zdzisław, kupiec, Dadej Józef, majster krawiecki, Daszkiewicz Jan, właść. farbiarni, Dr. Duzinkiewicz, urz. banku przemysł., Dick Rudolf, właść. folwarku, Dyr Engel Michał, adwokat, Feiles Karol, urz. banku hipot., Flecker Zygmunt, kupiec, Fried Wojciech kupiec, Friesch Schulim, kupiec, Gotesmann Manes, kupiec, Gumowski Józef, inżynier, Wojciech hr. Gołuchowski, właść. dóbr Zalesie, Homola Karol, kupiec, Kohlberger Wład., urz. banku hipotecznego, Kotowicz Seweryn, księgarz, Kozłowski Jan, kupiec, Kozłowski Rudolf, urz. banku hipot., Krzywoszyński Jan, budowniczy, Martynowicz Ignacy, urzędnik banku przemysłowego, Mieszkowski Kazimierz, kupiec, Momocki Kazimierz, właść. fabryki stolarskiej, Münzer Ozjasz, właść. hotelu, Milleret Józef Weigel, właść. dóbr Żorniska. Powidzki Kazimierz, dyrektor syndykatu rolniczego, Ryżewski Bazyli, inżynier cywilny, Rząsa Jan, rymarz, Schüller Alfred, właść. realności, Strzelecki Józef, majster introligatorski Wartersiewicz Aleks., cywilny inżynier, Wasilewski Piotr, majster szewski, Zajączkowski Wincenty właść. realności.

Zastępcami przysięgłych wylosowani zostali: Dr. Gelb Zygmunt, kandydat adwokacki, Dr. Gelbert Marceli, kandydat adwokacki, Hesky Wilhelm, urz. Tow. „Feniks", Dr. Mikolasch Henryk, artysta malarz, Napiórkowski Stan., st. kanc. Magistratu, Przybylski Jan, komisarz manip. Magistratu, Pürtzel Rudolf, fryzjer, Skorus Jan, komisarz manip. Magistratu, Zach Jakób, urzędnik prywatny.

— (a) **Trybunał sądu przysięgłych.** Na rok 1923 ustanowiono następujący skład trybunału sądu przysięgłych sądu okręg. karn. we Lwowie: Przewodniczący, prezes sądu okręg. karn. Hawel Jan, zastępcy przewodn.: sędziowie sądu okręg. karnego: Kohman Franc., Piskozub Ant., Philipp Edm., Makuch Teofil, Niewiadomski Juwenal, Świerczyński Edm., Dr. Hoszowski Wład., Mayer Wład., Giebułtowski August, Narolski Feliks, Dworzak Józef, Göttinger Ludw. Laidler Kazim., Dr. Socha Jan, Łukjanowicz Ant., Dukiet Józef, Angielski Kazim., Ogonowski Jan, Malicki Łucjan, Wiesenberg Jonasz, Dr. Huth Norbert, Szulisławski Alek. Wotanci sędziowie sądu okręg. karnego: Kohman, Piskozub, Philipp, Makuch, Niewiadomski, Świerczyński, Ogonowski, Nawrocki, Dr. Hoszowski, Göttinger, Giebułtowski, Dr. Socha, Dr. Kossowicz Tad., Mayer, Narolski, Laidler, Łukjanowicz, Dworzak, Wiesenberg, Malicki, Angielski, Antoniewicz Jan, Dr. Huth, Michale Roman, Młynarski Modest, Słowikowski Zdzisław, Rupp Jakób, Sokołowski Ant., Niementowski Jeremi, Witoszyński Roman, Dukiet Józef.

— (t) **Zamach samobójczy.** Trując się kwasem karbolowym, chciała odebrać sobie wczoraj życie, K. S. 32 lat licząca, zam. na Bogdanówce. Wezwane Pog. rat. po wypłukaniu żołądka, pozostawiło ją opiece domowej. Powodem który skłonił ją do tego rozpaczliwego kroku ma być zawiedziona miłość.

— (t) **Ogień przy ul. Kochanowskiego.** W sklepie towarów spożywczych Zygmunta Waysztoka przy ul. Kochanowskiego l. 11. powstał wczoraj w południe pożar. Od iskry wypadłej z żelaznego piecyka, rozpalił się rozlany na ziemi spirytus a następnie zaczęła się palić podłoga. Wezwana na miejsce straż pożarna pod komendą sierż Domiszewskiego, ogień ugasiła. Szkoda wyrządzona pożarem znaczna.

— (t) **Kradzież w Dyrekcji Skarbowej..** — Wśród ścisku panującego przy okienkach, podczas płacenia podatków, skradziono wczoraj z kieszeni palta Zygmuntowi Ingwerowi, współwłaścicielowi firmy „Obrót", mieszczącej się w pasażu Hausmana, 310.000 marek w banknotach po 5 i 10 tysięcy.

— (t) **Na poczcie jeszcze kradną.** Joachim Licht właściciel sklepu galant. przy ul. Hetmańskiej 22, doniósł wczoraj policji, że otrzymał z poczty trzy pakunki z pończochami. Po rozpakowaniu przekonał się, że w jednym z nich brakuje, kilkanaście par pończoch, wart. 250 tys. Mk., które zginęły w drodze, gdyż pakunek był widocznie naruszony.

Z całej Polski.

— **Z życia młodzieży. II. Konferencja międzyśrodowiskowa Akad. młodzieży „Zjednoczenie".** — Onegdaj obradowała przez 2 dni w Krakowie II. ogólnopaństwowa konferencja towarzystw akad. „Zjednoczenie", pracujących nad uobywatelnieniem żydów w duchu polskim. Na konferencję przybyło 15 delegatów ze Lwowa, Krakowa i Warszawy. Powzięto szereg uchwał w dziedzinie ideowo-polit. jedności programu taktycznego w akcji przeciw „numerus clausus", w sprawie przeciwdziałania szerzącej się obecnie w szkołach średnich agitacji antyżydowskiej. Konferencja krakowska dowiodła żywotności ruchu zjednoczeniowego wśród żyd. młodzieży akad.

— **Ostrzeżenie studentów polskich przed wyjazdem na studja do Francji.** Utworzone niedawno w Paryżu stowarzyszenie studentów polskich ogłasza następujący komunikat z prośbą o zamieszczenie przez wszystkie pisma w kraju: „Coraz silniej zarysowująca się wśród młodzieży polskiej i zupełnie zrozumiała tendencja do wyjazdów na studja wyższe do Paryża zmusza nas do zaznaczenia, że znalezienie pracy zarobkowej, zarówno w Paryżu jak na prowincji jest niezmiernie trudne.. Wobec tego stowarzyszenie ostrzega tych, którzy zamierzają wyjechać na studja do Francji, aby we własnym interesie zaniechali tej podróży, o ile nie mogą liczyć z całą pewnością na zapewnienie sobie zagranicą środków utrzymania". (m).

— **Katastrofa lotnicza w Poznaniu.** Samolot wiozący kpt. - pilota Eug. Łuszczewskiego i por. obserwatora Szanojkę, spadł z niewiadomej przyczyny tuż po wzniesieniu się. Kap. Łuszczewski poniósł śmierć na miejscu, porucznika Szanejkę, ciężko rannego, przewieziono do szpitala garnizonowego. (Pat.)

— **Rozbudowa szkół w Warszawie.** „Kurjer Polski" podaje w roku bieżącym wykonany zostanie program rozbudowy budynków szkol. Magistrat ma przystąpić do wzniesienia 10 budynków szkolnych lekkiego typu. Pozatem ma się rozpocząć robota przy budowie trzech gmachów szkolnych monumentalnych, urządzonych wedle wszystkich wymogów techniki. (PAT)

— **Znowu podwyżki.** „Kurjer Polski" donosi że magistrat zgłosił do Rady miejskiej wniosek o podwyższenie od 1 stycznia ceny wody. Metr wody kosztować będzie obecnie 335 marek. Również podniesione zostaną o 50 proc. ceny miejsc w teatrach miejskich. (Pat.)

— **Strajk lekarzy,** obsługujących Kasę chorych, wybuchł w b. dzielnicy pruskiej. Strajkuje około 200 lekarzy. Strajk wybuchł dlatego, że związek lekarzy na okręg poznańsko-pomorski zażądał ustalenia honorarjum lekarskiego za poradę w domu lekarza w wysokości jednej trzeciej zarobku robotnika niewykwalifikowanego najwyższej kategorji.

Honorarja niektórych lekarzy dotychczas wynosiły do 2 i pół milj. mk. z samej tylko poznańskiej kasy chorych (nie licząc praktyki prywatnej) i pochłaniały 40 procent dochodów kasy. W razie uwzględnienia nowych żądań lekarzy zarabialiby do 13 milj. mk. mies., kasa zaś wszystkie dochody musiałaby wydać na ich honorarja.

— (t) **Mord rabunkowy w Lubieniu Wielkim.** W Lubieniu Wielkim popełniono onegdaj mord rabunkowy na osobie tamtejszego gospodarza Wasyla Fostaha. Jako podejrzanego o to morderstwo aresztowano Jana Grodzickiego, którego odstawiono do więzienia w Gródku Jagiellońskim. Dalsze śledztwo w toku.

(t) **Nieudały napad rabunkowy.** W nocy na 4 bm. w gminie Żabokrakach w pow. Bobreckim dostali się, podważywszy haczkiem skobel, bandyci do sieni domu zamieszkałego przez Nuch. Aszkenazego i Essiga Spitza, kasjerów Jakóba Katza handlarza drzewem w Lubeszce i pozawiązywali sznurami drzwi, prowadzące do ich mieszkań. Po dokonaniu tej czynności, bandyci wyszli z domu i podeszli do okna mieszkania Aszkenazego. Jeden z nich wybił szybę i otworzył okno, zaś drugi zmierzył się do środka karabinem. Przestraszeni domownicy poczęli krzyczeć, na to bandyta strzelił do środka i wraz z drugim zbiegł. Kula utkwiła w murze nie raniąc nikogo. Za sprawcami, nieudałego napadu, wszczęto poszukiwania.

Ze świata.

— (B) **Nowy Rok w Haremie.** Nowy Rok był dla mieszkanek osieroconego Haremu dniem radości: wypłacono bowiem pięknym paniom po raz pierwszy pensję, która wynosiła 15—20 funt. szterl. tj. na naszą walutę od półtora do 2 miljonów marek. Nie jest to grosz wyrzucony na darmo, albowiem dotychczasowa statystyka „pracy" żon sułtana przedstawia się naprawdę imponująco. Oto zrodziły one 22 książąt i 25 księżniczek, które również dostały wcale pokaźną pensję około 40 funt. szter. Niestety rząd turecki idąc zapewne za ogólno-europejskim prądem, skreślił pensję 15 teściowym sułtana. (Tyle ich wszystkich jeszcze żyło). Spodziewać się należy, że wkrótce powstanie międzynarodowy związek teściowych z jakąś Amerykanką na czele, który niewątpliwie wypracuje energiczny protest, przeciwko pozbawianiu ich praw z tak wielkim trudem nabytych.

— **Rozstrzelanie miljardera sowieckiego.** W Rostowie nad Donem sąd skazał na śmierć przez rozstrzelanie dyrektora jednej z fabryk państwowych, niejakiego Martenko, za różne malwersacje i przekupstwo. Przy rewizji znaleziono u niego przeszło 8 miljardów rubli sowieckich i większą ilość gotówki w złocie.

— (B) **Golił się na latarni.** W Göding (Czechy) zdarzył się tymi dniami następujący wypadek: 23-letni umysłowo chory robotnik Smelik wydrapał się na szczyt elektrycznej latarni i począł się golić brzytwą wygłaszając przytem mowę do zgromadzonych tłumów. Zaalarmowana straż pożarna najpierw zlała pokaleczonego golibrodę wodą a następnie ostrożnie ściągnęła go z wysokości 3-go piętra i oddała do zakładu.

Zebrania, odczyty i widowiska.

— **Niedzielne wykłady popularne z higjeny.** W najbliższą niedzielę 14 bm. o godz. 11 przed połud. w kinoteatrze Kopernik wygłosi dr. J. Opieński odczyt pt. „Alkohol a gruźlica" z pokazami nowych przeźroczy.

— **W Klubie Koła Polek** odbędzie się w poniedziałek 15 b. m. odczyt panny Marji Janowskiej „O szkole żeńskiej" o godz. 7-mej wieczorem, ul. Sokoła 1. I p. Wstęp dla członków wolny, dla gości 300 m.

— **Cykl wieczorów współczesnych autorów polskich** w imprezie biura koncertowego Tueikaa zainauguruje znakomity dramaturg Karol Hubert Rostworowski wieczorem 15 b. m. w sali Towarz. muzycznego. Twórca „Judasza", „Kaliguli", „Miłosierdzia", i „Zmartwychwstania" wygłosi prelekcję p. t. „Bóg w arendzie".

Juljan Pulikowski, skrzypek znany naszej publiczności z występów przedwojennych, wrócił przed kilku dniami z Kijowa gdzie pracował długie lata jako profesor konserwatorjum. Znakomity artysta przed wyjazdem zagranicę wystąpi we Lwowie z własnym koncertem we wtorek 16 bm.

— **Wychowawstwo w szkole polskiej.** W poniedziałek 15 bm. o godz. 7 wieczorem, wygłosi odczyt w sali Pol. T-wa pedag. (ul. Zimorowicza L. 17) p. Kazimierz Królikowski, pt. „Wychowawstwo w szkole polskiej" (O wychowawstwie wogóle, o wychowawstwie w praktyce, jakie potrzebne są zmiany i uzupełnienia, wychowawstwo w seminarjach naucz., wychowawstwo w szkole powszechnej). Odczyt będzie interesujący nietylko dla nauczycielstwa szkół średnich i powsz., ale i dla ogółu rodziców, którzy powinni zaznajomić się z zadaniami szkoły i z nią współdziałać. Wstęp 300 Mkp. — Czysty dochód na kolonje nauczycielstwa w Rabce.

— **Szopka krakowska.** Związek Teatrów i Chórów Włośc. pragnąc zaznajomić dziatwę lwowską z oryginalną Szopką Krakowską, a starszych przenieść w świat pierwszych, dziecięcych zachwytów, urządzi w najbliższych dniach szereg przedstawień we Lwowie i w okolicy, Szopkę i laleczki wykonali murarze krakowscy, słynni na całą Polskę szopkarze, a tekst oryginalny ludowy spisał prof. Stan. Estreicher.

Szkoły i Towarzystwa, które pragną u siebie urządzić przedstawienie Szopki, zechcą zgłosić się o warunki w biurze Związku we Lwowie, ul. Mickiewicza 26 (od 5—7 po poł.).

— **Bal techniczki.** — Wielki Bal maskowy ogólno-techniczki odbędzie się w ostatki karnawału. Młodzież techniczka wszystkich wydziałów, zrzeszona w Towarzystwie Bratniej Pomocy i

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 12. stycznia.

+ **Niema ograniczeń transakcji giełdowych.** Ministerstwo skarbu dementuje wiadomość podaną przez niektóre dzienniki o rzekomo wydanym przez ministerstwo skarbu zakazie dokonywania transakcji walutowych i zawieszeniu notowań na giełdzie warszawskiej, i stwierdza, że wiadomość powyższa jest fałszywą. Transakcje walutami są na giełdzie w dalszym ciągu zawierane i ceduła giełdowa podaje urzędowe kursa walut zagranicznych. (Pat.)

+ **Nowa waluta litewska. W najbliższych** dniach ma przybyć na Litwę nowy transport litów z Czechosłowacji. Tym razem nadejdą banknoty o większej wartości. Rząd litewski zamierza obecnie wypuścić banknoty po 50, po 100 i 1000 litów.

Giełda.

+ **Giełda pieniężna.** W dziale papierów dywidendowych znowu gwałtowna zwyżka. — Obroty bardzo znaczne. — Chodorów podrożał o 23000 punktów i zakończył kursem 75000. — Zieleniewski zyskał 2000 punktów płacono do 49500. — Siersza el. awansowała o 850 punktów i poszła w górę na 5250. — Parowozy 9000, potem tańsze 8700 Polska Nafta pod koniec 5600. — Polsot spadł na 4900. — Browary 100000, potem 98000. — Pol. Tow. Budowl. ustaliły się przy kursie 7000. — Bank Hipoteczny 2000. — Pow. B. Kredytowy 750. — Obroty w walutach słabe. — Kursa nieco wyższe. — Dolary 21300. — Berlin 2'10. — Praga z 612 obniżyła się na 605. — Paryż przejściowo 1500, pod koniec 1460. — Wiedeń 31'25. — Czerwońce 114. — Za kor. czes. 600. — Tendencja naogół silnie zwyżkowa. — Usposobienie bardzo silne.

+ **Giełda zbożowa:** Giełda słabo odwiedzana. Transakcje w pszenicy po 72000 loco Sądowa-Wisznia, w owsie po 55000 i 56000 loco Lwów i w życie po 52000 loco Rudki i po 58000 Lwów. Ogólny obrót 80 ton. — Podaż w zbożu twardem i w owsie dobrej jakości bardzo znacznie poniżej zapotrzebowania. — Popyt za dobrym jęczmieniem przy znikomej podaży. — W ziemniakach przemysłowych popyt przewyższa podaż. — W ogóle na rynku mało towaru. — Tendencja i usposobienie silne. — Następne zebranie Giełdy zbożowej odbędzie się 15 bm. o godz. 5-tej popoł.

+ **Giełda warszawska.** (Tel. wł.) (G) Tendencja dla walut i dewiz zagranicznych zwyżkowa jednakże obroty małe. Również małe obroty akcjami, których część się zmieniła. Niektóre nieco zwyżkowo. Dolary 21000, marka niem. 2'12.

Kursa giełdy lwowskiej.

Ż = żądają, T = transakcje. Zresztą: płacą.

A) Akc. Bank.	12 styczn.	B) Akc. przem.	12 styczn.
Akc. Związk. .	1500	Gafota ex . .	T 6200
Dyskont Lw. .	—	Górka . . .	32000
Handl. Pozn. .	7000	Oikos . . .	T 47500
Hipot. akc. . .	T 2000	Parowozy . .	T 9000
Hipot zemel. .	420	Patrja . . .	5600
Małopolski . .	3000	Pezet . . .	T 45 0
Powszechny .	T 750	Pocisk . .	T 5700
Przemysłowy .	3200	Pol. Glob . .	825
Ziemski kred.	2200	Pol. Nafta . .	T 5700
		Pol. Tow. Bud.	T 7000
B) Akc. przem.		Pol. Tow. H. .	T 2900
Browar Lwów.	T 100000	Rakszawa . .	T 64000
Chodorów . .	T 75000	Siersza el.	T 5250
Karpalit	T 10 00	Gór. Siersza .	39 00
Cmielów .	T 24500	Tepege . . .	25000
Portland z S. .	—	Zieleniewski .	T 49500
Galicia . . .	2,000.000	Zegluga pol. .	450

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 12	Lwów — dnia 12 stycznia 1922 Gotówka	Lwów — dnia 12 stycznia 1922 Dewizy	Warszawa dnia 12 stycznia (Dewizy)	Kraków dnia 12 I. (Dewizy)	Zurych dnia 12 I. (Dewizy)	Berlin dnia 12 I (Dewizy)
100 Mk. pol.	—100—	—100—	—100—	100	0·02⅝	40·50
1 funt ang.	970000—990000	98000—100000	98100—99100	101500-102000	24 26	48528·00
100 frs franc.	137500—145000	145000—150000	146300—147700	15000—15000	36 80	72300·00
100 fr. szwaj	392500—402500	397500—407500	397000—401000	41200—41500	100·00	19050 07
100 frc belg.	130000 135000	132500—137500	133900—135200	1 800—13800	36 20	66300 33
100 K czesk.	50000—60000	58000—62000	59900—60500	6150—6250	15·15	296 25
100 K węg.	730—780	750—800	—·—	650—750	—·20	3 84
100 K austr.	27—29	29—31	30 00—31·00	00·31—00·31	—·0075	14 86
100 M niem.	180—220	200—220	200—210	2 08—2·10	0·05¼	100 —
1 Dolar am.	20300—21300	20300—21300	20850—21100	216 0—21900	528·50	10398 93
100 Lir wł.	92500—97500	95000—100000	106000—107000	10750—10750	26 27	513 71
100 Lei rum.	9500—10500	10500—11500	—·—	129—129	2 85	638 40
100 guld. hol	780000—820000	800000—850000	8600—8775	8550—8575	210·00	4119 67
100 K norw.	—·—	P 33500—34000	—·—	—	290 50	1945·13
100 K duńsk.	—·—	44500—45500	—·—	—	110·10	2074·80
100 K szw.	—·—	—·—	—·—	—	143·00	2793 00

UWAGA: „P" oznacza kursa poprzednie, ostatnio notowane

w kołach naukowych, oraz Komitet Budowy II-go Domu Techników wyłoniły komitet balowy, który przedsięwziął wszelkie kroki celem uczynienia go najświetniejszym balem karnawału. Znakomita tradycja balów technickich ściągnie niewątpliwie tłumy doborowej publiczności, zwłaszcza że przyświeca zabawie szlachetny cel niesienia pomocy studjującej młodzieży technickiej i dopomożenia jej w budowie własnego domu.

— **Podwieczorek „A. W. Z.“** z wieloma niespodziankami odbędzie się w kawiarni Renaissance w niedzielę d. 14. bm. Początek o godz. 6 popoł.

Bestjalski mord w „Czarnym lesie“.

(t) Anna Karpów, 13 lat licząca córka gospodarza z Sielec pow. Sokal; udała się dnia 4. bm. do „Czarnego lasu“ obok Sielec celem zbierania „jagodników“ do dekoracji domu na święta. Minął dzień a córka nie wróciła. Zaniepokojony ojciec udał się do lasu na poszukiwanie zaginionego dziecka. W dwa dni później t. j. 6-go bm. znaleziono jej trupa, leżącego w dole na zrębie, przykrytego gałęziami. Skonstatowano że dziecko zostało zgwałcone a następnie w bestjalski sposób zamordowane. Twarz dziecka zupełnie zmasakrowana od zadanych nożem ran, trzech w czoło, trzech w okolicę prawego oka, jedno w nos i szyję. Zawiadomiona o tym mordzie, eksp. śledcza P. P. w Rawie Ruskiej, wysłała na miejsce, wywiadowcę Michała Jurkiewicza, któremu wkrótce udało się wpaść na trop sprawcy. Jest nim 16 letni, Antoni Maih, zam. przy rodzicach w Biwku obok Sielec, zajęty przy składaniu sągów w lesie. Zwyrodniały chłopak, z początku nie chciał się przyznać do winy, ale gdy wywiadowca pokazał mu znaleziony podczas rewizji przeprowadzonej w chacie rodziców, kaftan ze śladami krwi ofiary na piersiach, Maih przyznał się do zbrodni.

Przesłuchany, zeznaje że dnia krytycznego udał się do „Czarnego lasu“ celem oddania sągu drzwa. gajowemu. Przechodząc koło źrębu ujrzał zbierającą jagodniki, Karpównę, Maih zaprzecza jakoby zgwałcił ją, zeznaje natomiast że chciał jej tylko zabrać, zebrane jagodniki. Podczas szamotania trącił ją tak silnie, że ta upadając rozbiła sobie w pruch głowę. Maih bojąc się za to kary, postanowił ją zabić. W tym celu wyciągnął z kieszeni scyzoryk, przyskoczył do leżącej i zadał jej kilka ran, ta podniosła się z ziemi i próbowała uciekać, Maih podniósł ze ziemi jakiś kół i nim uderzył tak silnie że pękła czaszka i śmierć nastąpiła natychmiast. Po dokonanym czynie, Maih zaciągnął jej trupa do jednego z dołów i przykrył celem zatarcia śladów, uzbieranymi w pobliżu gałęziemi. Maiha odstawiono do więzienia Sądu okręg. w Rawie Ruskiej.

Podwyższenie czynszów we Lwowie.

Prezydent lwowskiego sądu okręg. w myśl ustawy o ochronie lokatorów powołał asesorów przy sądzie rozjemczym a to 58 z łona właścicieli realności a 57 z łona lokatorów. Radca Żegiestowski, kierownik urzędu rozjemczego zwołuje co 3 miesiące komisję, złożoną z tych asesorów, która uchwalić ma wysokość świadczeń dodatkowych do czynszów. Onegdaj odbyło się posiedzenie komisji, w którem wzięło udział około 80 asesorów, w tem lokatorowie i właściciele realności, na którem po dłuższej dyskusji uchwalono normy ryczałtowe z ważnością od 1. stycznia 1923. Przyjęto jednakową normę procentową dla mieszkań (bez podziału mieszkań na większe i mniejsze), jakoteż dla sklepów i lokali przemysłowych. Uchwalono pobierać tytułem kosztów administracji 2.500% od zasadniczego czynszu. Ryczałt ten może być podniesiony, jeżeli wykażane będą specjalnie wysokie

Nadesłane.

koszt administracji. W ryczałcie powyższym nie mieszczą się koszta czyszczenia kanału w realnościach, nie mających połączenia z kanałem miejskim i koszta ruchu windy. Podstawą obliczenia jest czynsz podstawowy. Do czynszu należą też podatki wodociągowy i lokatorski. Podatek wodociągowy wynosi 500 proc. a podatek lokatorski 200 proc. czynszu podstawowego.

Na podstawie uchwalonych ostatnio norm czynsz od 1. stycznia 1923 przedstawia się następująco:

I. Mieszkanie: czynsz przedwojenny 100 kor. zatem:

czynsz podstawowy mkp.	200
ryczałt admin. (2.500 proc.)	5.000
podatki gminne	1400
razem mkp.	6.600

czyli czynsz przedwojenny pomnożony przez 66.

II. Hotele i pensjonaty: czynsz przedwojenny 100 kor. zatem:

czynsz podstawowy mkp.	300
ryczałt admin. (2.500 proc.)	7.500
podatki gminne	2 100
razem mkp.	9.900

czyli czynsz przedwojenny pomnożony przez 99.

III. Sklep lub inny lokal przemysłowy czynsz przedwojenny 100 kor., zatem:

czynsz podstawowy mk.	400
ryczałt admin. 2.500 proc.)	10.000
podatki gminne	2.800
razem mkp.	13.200

czyli czynsz przedwojenny pomnożony przez 132.

W bardzo wielu wypadkach jeszcze przed ustaleniem norm powyższych sami lokatorowie w porozumieniu z właścicielami realności ustalili czynsz na r. 1923 w ten sposób, że płacą miesięcznie za 1 pokój 5.000 mk. za 3 pokoje 15.000 mk. a za większe mieszkania stosunkowo więcej.

W razie zatargu pomiędzy właścicielem realności a lokatorem spór załatwia Urząd rozjemczy we Lwowie, ul. Ormiańska 2. W ub. r. rozpatrywano około 2.600 zatargów. Obecnie odbywa się codziennie przeciętnie około 15 rozpraw. Do tego urzędu udawać się należy w celu zasięgnięcia informacji w kwestjach spornych. Informacje udziela się stronom w godzinach urzędowych.

Głuchoniemi i kino.

(i) Komisja Francuskiego Związku bokserów prowadzi dalej śledztwo w sprawie Carpentier-Siki. Chodzi mianowicie o stwierdzenie słów, które wymienili współzawodnicy na arenie. Ponieważ świadkowie nie są w zgodzie postanowiono uciec się do kinematograficznych zdjęć matchu i do głuchoniemych. Wiadomo, że głuchoniemi odczytują znakomicie słowa z ruchu warg, może więc zdołają ustalić i te, które stanowią przedmiot sporu. Przy tej sposobności pisma paryskie przypominają jakto głuchoniemi obecni na przedstawieniu kinematograficznem objawili oznaki niebywałej wesołości w czasie najczulszej sceny dramatu. Oni jedni odczytali na wargach amantów słowa nie stojące w żadnym związku z sytuacją. Ogół publiczności śledząc ze wzruszeniem scenę nie mógł się nadziwić wesołości głuchoniemych. Od tego jednak czasu artyści kinowi ostrożniejsi są i nie uzupełniają tekstu.

Powtórne zbadanie teorji Einsteina.

Empiryczne stwierdzenie teorji prof. Alberta Einsteina o zbaczaniu promienia świetlnego pod wpływem działania mas ciał niebieskich, uległo znowu opóźnieniu jednorocznemu, a raczej do następnego zaćmienia słońca. Wyprawa astronomiczna holendersko-angielsko-niem. wysłana na wyspę Wielkanocną w r. ub. nie spełniła właściwie swego zadania, ponieważ gwiazdy przyległe słońcu będące kamieniem probierczym teorji aberacji światła, były zakryte chmurami. Parę zdjęć fotograficznych dokonanych przez ekspedycję z innych wysp na płn.-zach. od Australji rozsypanych, nie ma praktycznego znaczenia. Wielka doniosłość problemu einsteinowskiego skłoniła Anglję do podjęcia powtórnych wysiłków, i przygotowania nowej wyprawy astronomicznej, tym razem do płn. Meksyku i płdn. Kalifornji, — miejsc całkowitego zaćmienia słońca. Kierownikiem ekspedycji zostanie prawdopodobnie znakomity astronom angielski Jones Spencer.

Całkowite zaćmienie słońca będzie widzialne dn. 10. października r. b. ek

Zapiski.

(s) **The Slavonic Review.** W Londynie wydają Slawiści angielscy B. Pares, R. W. Seton-Watson i H. Wiliams pismo pod pow. tytułem (adres: Kings College, Strand, London W. C. 2). W grudniu ukazał się numer drugi, w którym punkt ciężkości leży na polonicach. Pismo, poświęcone „historji, gospodarce, językoznawstwu i piśmiennictwu narodów słowiańskich“ zaczyna wstępny artykuł posła Skirmunta o politycznych celach Polski, prof. Kutrzeba pisze o rozwoju politycznym i gospodarczym R-pltej, poza obfitą kroniką są i przekłady („Chłop“ i „Smutno mi Boże“). Na drugim już planie Rosjanie, którzy przynieśli studja: o Dostojewskim, o filozofji rewolucji, o bilansie handlowym sowjetów, przekład Kryłowa bajki „Dwa psy“ i obszerną kronikę oraz recenzje. Słabiej reprezentowani są Czesi, bez kroniki, a jeden artykuł z muzyki pióra Angielki, jeszcze mniej Jugosłowianie. Ponadto prof. slawistyki uniw. paryskiego L. Eisenmann o studjach slawistycznych i artykuł samego Seton-Watsona, (znanego publicysty, który tak dawno walczyć zaczął w obronie Słowiańszczyzny) — o Siedmiogrodzie wprawdzie, ale przynoszący wiele do dziejów Słowian. Pimo to, postawione na odpowiedniej wyżynie, jest już więcej niż dowodem zamiłowań Anglików do studjów z morskich, jest znamieniem przesuwania się punktu ciężkości Europy, dla której Słowianie przestali być helochą, gospodarczo i kulturalnie obojętną grupą plemion.

SPORT.

Piłka nożna za granicą. W ostatnich tygodniach w matchach międzypaństwowych zwyciężyły: Hiszpania — Portugalię 2:1 i Włochy — Niemców 3:1.

Mistrzostwo czeskie zdobyła ponownie „Sparta“, drugie miejsce zajmuje „Slavia“. Zaznaczyć należy, że w Czecho-Słowacji rozgrywa mistrzostwa nie Związek państwowy, ale Związki narodowościowe czeski, niemiecki i żydowski. „Sparta“ zdobyła mistrzostwo zw. czeskiego.

R. W. H.

TAJEMNICA Przystanku tramwajowego

Monumentalne arcydzieło filmowe, Clou obecnego sezonu. Dramat erotyczny w 6 aktach według scenarjusza znanego poety i nowelisty Józefa Relidzyńskiego.

Od soboty 13. stycznia br. w kinoteatrze **Apollo**

Komitet Budowy II-go Domu Techników.

przystępuje w najbliższym czasie do wydania jednodniówki z okazji „dnia Technika". Jednodniowka ta znacznej objętości zawierać będzie obok odezwy do Społeczeństwa, bilansu dotychczasowej akcji Komitetu i zdjęć z budowy, kalendarz na rok bieżący, oraz obfity dział literacki i reklamowy. Ze względu na to, że jednodniówka ta rozejdzie cię w dziesiątkach tysięcy egzemplarzy po całym kraju, posiada ona pierwszorzędną siłę reklamową. Zwracają na powyższe uwagę sfer interesowanych w reklamie, apeluje zarazem Komitet gorąco, zwłaszcza do P. T. Kupców i Przemysłowców o zamieszczenie własnych ogłoszeń reklamowych w jednodniówce.

Zgłoszenia przyjmuje Sekcja Propagandy Komitetu Budowy II-go Domu Techników, ul. Leona Sapiehy 1. 55. 3156

Każdy, komu zależy na zwycięstwie idei ludowej powinien prenumerować i rozpowszechniać wśród swoich znajomych, miesięcznik pt.

„POLITYKA"

redaktor naczelny poseł JAN DĄBSKI

Prenumeratę w kwocie 3.000 mkp. do końca b. r. przyjmuje Administracja „POLITYKI", Warszawa ul. Świętokrzyska 17.

Prenumeratę wpłacać można we wszystkich urzędach pocztowych na konto czekowe P.K.O. nr. 5140

Nowi prenumeratorzy otrzymują bez jakiejkolwiek dopłaty wszystkie numery poprzednie.

UWAGA! Ukaże się czwarty numer „POLITYKI"

Konkurs plebiscytowy „ECHA"

odbyty dnia 20-go listopada 1922 roku przyznał I. nagrodę Janowi Ranglowi za utwór p. t.: „Pieśń litewska", zaszczytne odznaczenie Stanisławowi Rączce za utwór p. t. „Straszna Bajka" i Feliksowi Rybickiemu za utwór p. t. „Jesień". Po odbiór nienagrodzonych utworów mogą autorowie zgłaszać się osobiście lub pisemnie pod adresem dyr. Jana Rangla, Lwów, ulica Rutowskiego 23, III. p. 3132

Towarzystwo Bratnia Pomoc Studentów Politechniki Lwowskiej

poleca na czas karnawału Komitetom zabawowym orkiestrę salonową, złożoną z członków Towarzystwa.
Bliższe informacje w Tow. Br. Pom. Politechnika codziennie od godz. 13 do 14. 3130

Kongregacja Kupiecka we Lwowie

wzywa swych członków jakoteż niećzłonków, którzy wykonują sprzedaż trunków w zamkniętych flaszkach by natychmiast t. j. do 3 dni podali na piśmie swoje adresy i od kiedy wykonują sprzedaż. Sprawa pilna! Dotyczy ustawowo przewidzianej redukcji i ustalenie miejsc sprzedaży. 3126

Nauka i wychowanie

Nauczyciela angielskiego języka poszukuje się. Zgłoszenia do gimn im. H. Jordana. ul. św. Mikołaja 16. 3115

Posady i prace.

Rutynowana siła biurowa, samouzicina, prowadząca księgi buchalteryjne z dłuższą praktyką kasową, pisząca na maszynie poszukuje posady w poważnej instytucji lub przedsiębiorstwie. Łaskawe zgłoszenia do administracji Kurjera dla „Szczęsnej". 4102

Bardzo dobra krawczyni poszukuje zajęcia w domach prywatnych wiadomość, Ossolińskich l. 9. I. u PP. Tomaszewskich. 3104

Różne.

Solicytator notarjalny z kilkunastoletnią praktyką, biegły we wszystkich agendach notarjatu, specjalista w sprawach spadkowych zmieni posadę z dniem 1. lutego br. Łaskawe dopisy pod adresem W. Parnes Bolechów. 3104

Zgubiłem tymczasowe zaświadczenie, wydane przez P. K. U. Czortków, na nazwisko Pawłoski Władysław, które unieważniam. 3118

Kupno i sprzedaż.

Fortepian krótki, czarny w stanie świeżym, sprzedam. Kopernika 26, parter, gankiem, ostatnie drzwi. 3114

Walce i kamienie młyńskie poleca M. Steinhaus Lwów Krasickich 18 A. 3090

Pianino jakiejkolwiek marki kupię natychmiast, Potockiego 10, Pączkowa 3134

Dam 25 morgów

obok Tarnopola

kolej w miejscu za 15 morgów w miejscowości ze stacją kolejową obok Lwowa. Zgłoszenia pisemne „Tarnopolanin" Administracja. 2135

MASŁO KAKAOWE

poleca 3125

Tow. „Komispol"

Batorego 36. Tel. 690.

BANK WZAJEMNEGO KREDYTU S. A. W KRAKOWIE

FILJA we Lwowie, ul. 3-go Maja 16

z dniem 1. stycznia 1923 r. rozpoczęła swoją działalność przejmując agendy „Towarzystwa Wzajemnego Kredytu w Krakowie w likwidacji, Filia we Lwowie".

Załatwia wszelkie czynności bankowe, przeprowadza zlecenia giełdowe, eskontuje weksle, przyjmuje wkładki na rachunek bieżący i książeczki oszczędności, oprocentowując je po: 5% bez wypowiedzenia, 6% za 1 miesięcznym wypowiedzeniem, 8% za 3-miesięcznym wypowiedzeniem, 12% za 6-miesięcznym wypowiedzeniem. 3119

L. 6435.

Sniatyn, dnia 1. stycznia 1923.

KONKURS.

Przy Magistracie miasta Śniatyna jest do obsadzenia posada

budowniczego miejskiego.

Do posady tej przywiązane są pobory urzędnika państw. wedle IX. stopnia służbowego wraz z wszystkimi dodatkami.

Kandydat winien się wykazać świadectwem z odbytych studjów politechnicznych z dwoma egzaminami rządowemi z działu inżynierji lub architektury, ewentualnie świadectwem z egzaminu złożonego na budowniczych miejskich w b. Namiestnictwie.

Do podania dołączyć należy również świadectwo zdrowia, metrykę tudzież krótkie curriculum vitae.

Termin do wnoszenia podań naznacza się do 15. lutego 1923.

3092

Burmistrz:

Niemczewski.

TŁUSZCZ

roślinny

najłatwiej strawny

KUNEROL

poleca 1356

cierpiącym na żołądek

Przedstawicielstwo: HENRYKA i SZYFMANNA SYNOWIE, LWÓW.